

M A R I A B A R B A L

ESCRITORA DEL MES DE NOVIEMBRE DE 1993

SUMARI

- * Qui sóc i per què escric Maria Barbal
- * Maria Barbal. Escriure des de la condició de donaMercè Biosca/Ma.Pau Cornadó
- * La crítica ha dit
- * Bibliografia

TEXTOS

Maria Barbal

-Pastor de professió

-Un dia diferent

del llibre La mort de Teresa.
Empúries. Barcelona, 1986.

BIBLIOGRAFIA

NARRATIVA

*Pedra de tartera. Laia. Barcelona, 1985. Empúries. Barcelona, 1987. La Magrana. (20a.ed.) Barcelona, 1993.

*La mort de Teresa. Empúries. Barcelona, 1986

*Mel i metzines. La Magrana. Barcelona, 1990

*Pampallugues. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1991

*Càmfora. La Magrana. Barcelona, 1992.

TEATRE

*Pedra de tartera. Amb Joaquim Vilà i Folch. Edicions 62. Barcelona, 1991.

LA CRITICA HA DIT

*PEDRA DE TARTERA (1985)

Es una obra rodona, rítmica, ben acabada, molt més ben escrita i, sobretot, finalitzada en el moment just, sense allargar-se més del compte ni buscar excuses per arribar a les fatídiques dues-centes pàgines (...) El llenguatge: un bombó deliciós!. No perquè embrutits habitants de ciutat embrutida ens embadalim amb la llengüeta dels pagesos, sinó perquè altra volta ens hem trobat amb la frescor i l'agilitat (...) Un paisatge fet a la mida d'un personatge, una llengua feta a la mida d'unes vivències, uns sentiments viscuts a la mida d'unes possibilitats (...) Es pot recomanar Pedra de tartera per molts, moltíssims motius, però ens ve de gust fer-ho, especialment, pel que té d'actitud literària: és un dels pocs llibres catalans, des de fa molt, que ens ha recordat que és escriure, quin exercici intel·ligent, reflexiu i bell, pot arribar a ser això d'escriure.

Pilar Rahola (EL MON, 26-IV-1985)

Pedra de tartera explica los tres exilios de Conxa: la pérdida de la familia, la pérdida de su marido, la pérdida de su mundo. En este proceso vital que va de la infancia a la vejez, del pueblo a Barcelona, (que és l'últim graó abans del cementiri. Pàg 137), el punto de inflexión es la tragedia de la muerte de Jaume, anunciada por el ambiente y por los hechos que van cobrando sentido a medida que Conxa los explica.

Conxa sugiere el universo de Mercè Rodoreda: es un personaje en manos de las circunstancias. Acostumbrada a luchar contra un ambiente hostil, no por ello es menos obediente; aunque curiosa e inquieta, nunca pone en duda la autoridad. Cuando pierde a su marido y entra en la madurez, no vive por ella misma sinó a través de sus hijos. En cierto sentido Conxa se deja llevar, y de ahí el título de la novela: "Em sento com una perda amuntegada en una tartera. Si algú o alguna cosa encerta a moure-la, cauré amb les altres rodolant cap avall, si res no s'atansa, restaré aquí quieta dies i dies... (Pàg. 101).

Joan Orja (LA VANGUARDIA, 31-X-1985)

*MEL I METZINES (1990)

Mel i metzines pertany al mateix tou referencial de Pedra de tartera. Com en el cas anterior, narra en primera persona el fil d'una vida, en aquest cas la d'Agustí Ribera que torna a la seva terra quaranta anys després d'haver-la deixada. Empés per una força que barreja la necessitat i la nostàlgia, el protagonista retorna a la

geografia de les arrels, on nasqué, s'esquerà i es féu adult. Voraja els setanta anys i, davant d'un paisatge que li és absolutament essencial, es deixa endur pels records i refà lentament els topants de la seva biografia, una vida que barreja mel i metzines com indica clarament el títol de la novel.la.

El lector que s'hi engresqui trobarà una història tibada pel gruix d'un drama interior i a la vegada amable per la tendresa que respira; tensa per alguna atzagaiada a la impensada i amorosida tot seguit per un deix suau de melangia. Una novel.la amb moments de notòria intensitat, tècnicament ben resolta i definida per la síntesi melodramàtica del títol: tendresa i tragèdia, mel i verí, uns tocs de tristesa i uns altres d'alegria, just perquè així és, senzillament, la vida.

Isidor Cònsul (AVUI, 21-IV-1993)

*CAMFORA (1992)

Es una bona novel.la, de les que queden en la memòria del lector. I el que hi quedarà, sobretot, són tres caràcters: el de la Palmira, una dona amb intel.ligència instintiva que l'orienta a la supervivència i a dominar el pànic als costums ancestrals en què ha estat formada; en Maurici, el seu marit, un home dominat pel caràcter prepotent i tirànic del seu pare i que viu acobardit entre frustracions i ànsies que el determinen i destrueixen; i en Leandre, el sogre, un pagès d'instint violent i egoista a qui la condició de cap de família estimula a imposar la seva voluntat sense contemplacions ni febleses. Però malgrat que allò que el lector trobarà explícitament a l'argument de Càmfora és l'aventura que comparteixen, allò que s'hi expressa literàriament no és altra cosa, em sembla, que una patètica sensació de solitud. Perquè allò amb què la novel.la -la vida- fa encarar els personatges és amb l'evidència del seu radical aïllament, al fet que ningú no pot decidir per ells, que ningú no els salvarà dels naufragis, o que ningú no els serà més companyia i suport que el que ells es procurin. (...) Insisteixo sobre aquest caràcter universal de l'experiència nuclear de la lectura de Càmfora, perquè és justament això el que en fa una novel.la de qualitat.

Ramon Pla i Arxé (EL PAIS, 14-V-1992)

En relació amb la seva obra anterior, Maria Barbal presenta, a Càmfora, algunes innovacions que em semblen dignes de ser remarcades pel que signifiquen d'esforç de l'autora per fugir de l'encasellament en un estil que fins ara li havia donat molts bons resultats, però que, en contrapartida, l'havia reclosa en un calaix que l'etiquetava com a "escriptora rural", amb tot el que qualsevol etiqueta representa de simplificació reductiva. Tant si és aplicada amb fonament de causa com si només s'empara en el tòpic fàcil. (...)

Evidenment, aquest canvi de registre no vol dir que, a Càmfora, s'hagi evaporat aquell personalíssim perfum que destil.len els llibres de Maria Barbal. La seva delicada manera d'apropar-se als

paisatges i als personatges que circulen pels seus textos la trobem íntegra també aquí i, una vegada més, acompanyada per la riquesa d'un llenguatge acolorit amb els girs de la parla pallaresa. (...) Càmfora continua essent, com les obres anteriors de l'autora, una història de perdedors i desarrelats, de renúncies i nostàlgies, de submissions i petites rebel·lies mai consumades, on les lleis no escrites de la tradició pesen com una llosa damunt dels personatges.

Joan Josep Isern (AVUI, 18-IV-1993)

"L'Escriptor del mes". Suplement mensual de
"CRONICA D'ENSENYAMENT"
és una publicació conjunta dels Departaments d'Ensenyament i de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Editors: Antoni Gelonch i Viladegut
Oriol Pi de Cabanyes

Director: Isidor Cònsul

Col.laboradors d'aquest número: Maria Barbal,
Mercè Biosca,
Ma. de la Pau Cornadó

Coordinació: Marta Montserrat
Disseny gràfic: Taula de Disseny
Disseny de la coberta: Jordi Fornas
Fotografia de la coberta:
Realització: ArtCo/2000 SL
Impressió

Dipòsit Legal:
Barcelona, novembre de 1993